

YHTEENVETO 22.9.2009

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMIEN TOIMEENPANO JA ARVIOINTI

Aika: Tiistai 22.9.2009 klo 10 – 15.30
Paikka: Loma- ja kurssikeskus Onnela, Rantatie 34, Tuusula
Asiantuntija: Sirkka Rousu, projektipäällikkö, Kuntaliitto
sekä avustajana Hannele Rautamäki

- ✓ **Päivään osallistuneet liitteessä 1**
- ✓ **Sirkka Rousun avausluennon materiaali liitteessä 2**
- ✓ **Ohjattu avoin dialogi lapsen ja nuoren ikävaiheiden mukaisesti:**

Miten suunnitelma on toteutunut valtuustokauden lopussa – mikä on muuttunut ja miksi? – Menetelmänä tulevaisuuden muistelu

TOIMINTASUUNNITELMAN AIHIOITA VALTUUSTOKAUDELLE

1) Nuoret ja aikuistuvat nuoret (13 – 18 v.)

- **Matalan kynnyksen toiminnan kehittäminen**
 - Esim. 1. Vanhempien vertaisryhmätoiminta (nuorisotyö, nuorisoasema, koulut)
 - Esim. 2. Nuorisoasematoiminnassa moniammatillinen tuki nuorille
- **Räätälöidyt yhteistoiminta mallit käyttöön**
 - Esim. 1. Peruskoulun päättävien nuorten syrjäytymisen riskin vähentämiseksi tulee organisoida systemaattinen seuranta ja toimintamalli, jossa jokainen nuori tietää kenen kanssa hän voi rakentaa omaa elämänpolkuaan opiskeluun tai työhön. Vahvistetaan yhteistyötä työvoimahallinnon kanssa.
 - Esim. 2. Päihteiden käytön vähentämiseksi nuorisotoimen ja moniammatillisen yhteistyön kautta panostetaan tehokkaaseen ennaltaehkäisevään työhön
 - Esim. 3. Nuorisotyöttömyyteen vastataan työpajatoiminnan kehittämisellä sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä

- **Osallistumisen ja kuulemisen mahdollisuuksien kehittäminen**
 - Esim. 1. Nuorten ääni kuuluviin päätöksenteon rinnalla – menetelmien kehittäminen erilaisen osallistumisen lisäämiseksi ja näiden systemaattinen toteuttaminen
 - Esim. 2. Uusien toimintamallien käyttöönotto vanhemmuuden tukemiseksi, erityisesti koulun ja kodin yhteistyöhön
- **Yhteistyön vahvistaminen toimialojen välillä, järjestöjen sekä perheiden kanssa – moniääninen ja - ammatillinen yhteistyö kautta linjan**
- **Yhteinen tahtotila ja ymmärrys nuorten hyvinvoinnin vahvistamisesta virkamiehillä, luottamushenkilöillä sekä lapsilla, nuorilla ja perheillä**

2) Alakouluikäiset (7 – 12v.)

- **Turvallisuuden vahvistaminen alueellisten toimijoiden yhteistyöllä**
 - Esim. 1. Lapsen lähikoulu on lapsen ja perheen ”resurssikeskus”, lähipalvelujen rakenteet pysyviksi
 - Esim. 2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan varmistaminen kaikille halukkaille 1. – 2. – luokkalaisille
 - Esim. 3. Systemaattinen koulutilojen hyödyntäminen kerho- ja muussa vapaa-ajan toiminnassa – kumppanuustoimijat mukana koulun arjessa
 - Esim. 4. Nivelvaiheiden kehittäminen ja vanhempien osallisuuden vahvistaminen nivelvaiheissa (esiopetuksesta kouluun, alakoulusta yläkouluun)
 - Esim. 5. Lapsen sukupuolen huomioiminen paremmin toiminnassa
- **Vanhempien osallistamista sekä tukemista vahvistetaan lapsen kehitysympäristöissä – lapsi, nuori ja vanhemmat ovat toiminnan keskiössä**
- **Ennaltaehkäisevän työn ja korjaavan työn välisen suhteen tasapainottaminen käsitteellisesti sekä taloudellisesti, sillä molempia tarvitaan:**
 - Ehkäisevän toiminnan koordinointi myös toteutuu
 - Tarvitaan myös perhetyötä ja perhekuntoutusta
- **Oppilashuollon resurssien lisääminen**

- **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumiseksi laaditaan selkeä toimeenpano- ja seurantasuunnitelma**
- **Yhteisen tahtotilan ja ymmärryksen sekä toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistaminen nuorten hyvinvoinnin vahvistamisesta; virkamiehillä, luottamushenkilöillä, lapsilla, nuorilla ja perheillä**
 - Esim. 1. Osallisuuden lisääminen ja hyvien käytäntöjen levittäminen Puimalla – periaatteella, jossa löydetään kehittämisen kohteita ja kehitetään palveluja laadullisen ja osallistavan toimintatavan menetelmin
 - Esim. 2. Osallistumisen perustuvat toimintatavat tulee huomioida ajan alokoinneissa

3) Alle kouluikäiset lapset (0 – 6v.)

- **Matalan kynnyksen palveluiden lisääminen ja kehittäminen**
 - Esim. 1. Kaikissa kuntakeskuksissa perhekeskustoiminnan toteutuminen, joissa toiminta on moniammatillista ja ammattilaiset toimivat vanhemman rinnalla
 - Esim. 2. Neuvola- ja varhaiskasvatuksen perhetyön vahvistaminen
 - Esim. 3. Avointen varhaiskasvatuspalvelujen uudistaminen ja kehittäminen yhteistyössä vanhempien ja 3. sektorin kanssa tuottaen erilaisia vaihtoehtoja perheille myös kokopäivähoidon sijaan
- **Turvallisuuden ja pysyvyyden lisääminen lapsen elämään**
 - Esim. 1. Henkilökohtaisen avustajan siirtyminen lapsen mukana päivähoitosta kouluun – avustajien resursointi
- **Kasvatuskumppanuuden toteutumisen varmistaminen laaja-alaisesti**
 - Esim. 1. Varhaiskasvatuksen palveluohjaus on vakiintunut toimintakäytäntö kaikkien varhaiskasvatuspalveluja hakevien lasten perheiden kanssa - käytännön pysyvyyden varmistaminen
 - Esim. 2. Yhteistyön vahvistaminen perheen kanssa mm. päivähoiton aloitukseen liittyen
 - Esim. 3. Yhteistyön tiivistäminen koulun kanssa – nivelvaiheen kehittäminen
 - Esim. 4. Poikien tarpeiden huomiointi toiminnassa
 - Esim. 5. Päätöksentekijät mukana kasvatuskumppanuudessa

- **Lasten kanssa työskentelevän henkilöstön systemaattisen lasten hyvinvointia vahvistavan koulutuksen varmistaminen (mm. varhainen vuorovaikutus – vavu, kasvatuskumppanuus)**
- **Varhaiskasvatussuunnitelman toimivuuden varmistaminen**
- **Hallintorajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen**
 - Esim. 1. Yhteistyön tiivistäminen sivistys- ja sosiaalitoimen välillä, jolloin voidaan tarkastella myös henkilöstöresursseja yhdessä
 - Esim. 2. Moniammatillinen johtotason tiimi vastaa palvelujen kokonaisuudesta
 - Esim. 3. Avoin varhainen yhteistyö läpileikkaavana toimintaperiaatteena kaikessa toiminnassa, toimintaperiaatteiden juurruttaminen
 - Esim. 4. Konkreettisten toimenpiteiden lisääminen KUUMA – yhteistyön kautta
 - Esim. 5. Hallintorajat ylittäen yhteisten työntekijöiden käytön lisääminen, esim. liikuntatoimen avulla lisätään liikunnallisuutta
 - Esim. 6. Yhteistyön tiivistäminen myös yksityisen päivähoidon kanssa
 - Esim. 7. Yhteistoimintaprosessit lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen kesken toimiviksi
 - Esim. 8. Hykät – hyvien käytäntöjen viljeleminen myös toisille

✓ **Ohjattu ryhmätyöskentely kunnittain:**

Suunnitelman seuranta ja arviointi - Näin me sen teemme?
Materiaalina arviointilomake (ks. liite 3)

Kerava

- Ohjelman seuranta ja arviointi vuoden vaihteessa johtoryhmään
- Kaikkien hallintokuntien sitouttaminen haaste
- Yhteinen määrittely palveluista ja käsitteistä
- Moniammatillisen kuntaryhmän tehtävä yhteensovittaa, kehittää ja arvioida kaupungin lasten ja nuorten palveluita sekä varmistaa tiedonkulku
- Kuntatason organisaation miettiminen
- Ohjelman linkittäminen käyttösuunnitelmaan
- Nivelkohtiin keskittyminen

Tuusula

- Seurantaryhmän muodostaminen – esimiestason työryhmä
- Alueellisten perhelinkkien kautta lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevät sidotaan mukaan seurantaan ja arviointiin
- Kuntalaisten ääni kuuluville; lapsi- ja perheasioiden neuvosto (kuntalaiset, järjestöt) - lapset ja perheet mukaan kehittämistyöhön

Nurmijärvi

- Nykyinen moniammatillinen ohjausryhmä toimii seurantaryhmänä
- Tavoitteiden asettelu tarkasteluun suhteessa hyvinvointi-suunnitelmaan
- Kootaan jo olemassa olevat laadulliset mittarit
- Kriittiset kehittämiskohdat esille
- Lasten, nuorten ja perheiden ääni kuuluviin; miten palvelujen kehittäminen on näyttäytynyt kuntalaisille?
- Arvioinnissa tulee nostaa esiin taitekohdat, jotka ovat asiakkaille tulleet esiin

Johtopäätökset

- Lasten ja nuorten foorumeista kootun tiedon käyttöönotto arviointi- ja seurantaryhmässä tulee suunnitella tarkasti
- Seurannasta tulee laatia työsuunnitelma, joka on osa vuosisuunnitelmaa; miten/mitä tietoa hankitaan

Liitteet

- 1) Osallistujalista 22.9.2009
- 2) Sirkka Rousun luentomateriaali
- 3) OMA ARVIOINTI - lomake (Sirkka Rousu & al.)
- 4) Palautetiivistelmä 22.9.2009 ja 24.9.2009 (Hannele Rautamäki)